

RAADSINFORMATIEBRIEF (RIB)

Zaaknummer : Z/25/142027
Documentnummer: D/25/189144
Inlichtingen: Corrie Luijten
Team: Sociaal Domein
Portefeuillehouder: Portefeuillehouder Cretskens
Onderwerp: Rapport Taskforce Robuust jeugdzorglandschap Limburg
Bijlage: Overzicht van de geformuleerde opgaven

Aan de leden van de raad van de gemeente Maasgouw

Geachte leden van de raad,

Tijdens de raadsinformatiebijeenkomsten van 29 en 30 januari 2025 over het dossier Mutsaersstichting bent u geïnformeerd over het proces van de Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg en is toegezegd dat het rapport met u gedeeld zou worden. Het definitieve rapport van de Taskforce treft u aan in bijlage 1 bij deze brief.

Inleiding

Op 16 januari 2024 hebben vertegenwoordigende wethouders Jeugd uit de vier Jeugdzorgregio's van Limburg een brief gestuurd aan VWS, VNG en de Jeugdautoriteit over hun zorgen betreffende het jeugdzorglandschap in Limburg. Vanwege dreigende discontinuïteit van zorg bij enkele grote zorgaanbieders in de provincie groeit de behoefte aan meer robuustheid van het zorglandschap en minder (grote) afhankelijkheid van een of enkele zorgaanbieders in de jeugdzorgregio's. Die behoefte wordt breed gedeeld in Noord- Midden en Zuid-Limburg. Om te komen tot een duurzame oplossing voor de ontstane problematiek in Limburg is de Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg (verder: Taskforce) gevormd. In deze Taskforce is een afvaardiging van de vier Limburgse jeugdzorgregio's, VWS en VNG aan de slag gegaan met de vraag hoe kan worden toegewerkt naar een duurzaam zorglandschap voor jeugdigen in Limburg waarin de huidige situatie van dreigende discontinuïteit zich niet meer voordoet. Ook heeft de Taskforce als doel om tot een gezamenlijk handelingsperspectief te komen voor de Limburgse gemeenten om gezamenlijk positie te kiezen en om te gaan met de actuele casuïstiek.

De ontstane knelpunten in Limburg zijn weliswaar geconcentreerd in Limburg, maar breder terug te zien in een landelijke ontwikkeling waarbij de samenwerking tussen jeugdzorgregio's, gemeenten en zorgaanbieders vaker onder druk staat. En ook vaker sprake is van dreigende continuïteitsproblematiek bij aanbieders.

Het rapport

Het rapport bevat een analyse van de ontstane problematiek op hoofdlijnen. Daarna wordt ingegaan op de globale oplossingsrichting waarbij de gemeenten, aanbieders en het Rijk allemaal een bijdrage te leveren hebben aan de oplossingsrichting. Er zijn maatregelen waar op korte termijn al mee gestart kan worden en er zijn maatregelen die vragen om een langere adem. In bijlage 2 treft u een overzicht aan van alle opgaven, zowel gezamenlijk, als individueel voor gemeenten, aanbieders en het Rijk. In het rapport valt op dat veel acties vanuit de oplossingen bij de gemeenten zijn neergelegd. Dit heeft grotendeels te maken met de huidige verantwoordelijkheid die in het jeugdstelsel bij gemeenten is gelegd. De jeugdzorgregio's zelf krijgen onder andere de aanbeveling om beter af te stemmen over de aanbestedingsprocedures, te investeren in structurele bovenregionale samenwerking daar waar dat past bij de aard en inzet van de (hoogspecialistische) jeugdhulp en het gebruik van gezamenlijke contractstandaarden ten einde de administratieve druk bij aanbieders te verminderen.

Uit deze analyse blijkt echter ook dat aan de stelselverantwoordelijkheid van gemeenten duidelijke grenzen zitten als het gaat over grip en financiële verantwoordelijkheid voor de continuïteit van de jeugdzorg. Daarbij vraagt de Taskforce het Rijk zijn rol te pakken en onder andere hoge prioriteit te geven aan de in voorbereiding zijnde wetswijziging Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg om bij te dragen aan een professionelere opdrachtnemersrol van aanbieders en het verminderen van continuïteitsproblematiek.

Een nadere analyse op het rapport

Het rapport bevat minder vernieuwende inzichten dan verwacht. Wel bevat het rapport verschillende aanknopingspunten en mogelijkheden om de regionale samenwerking en afstemming met zorgaanbieders op de middellange termijn te verbeteren.

De aanbevelingen uit het rapport van de Taskforce zullen worden geanalyseerd en de komende jaren verder worden uitgerold en geïmplementeerd. Dit betekent dat de Limburgse jeugdzorgregio's intensiever gaan samenwerken op het terrein van de jeugdzorg daar waar dat past bij de aard en inzet van de jeugdzorg.

Daarnaast blijven we werken aan het inrichten van een robuuster jeugdzorglandschap in Limburg. Dit houdt ook in dat gemeenten in Limburg met elkaar erkennen dat we nog een opgave hebben op de korte termijn. Immers het invullen van een professionele opdrachtnemersrol voor zorgaanbieders vraagt een investering in de continuïteit om deze slag te kunnen maken. Ook wanneer we kiezen voor het anders organiseren en vormgeven van ons aanbiederslandschap. In de huidige inrichting van ons stelsel ligt de (financiële) verantwoordelijkheid voor de continuïteit gemeenten, maar ontbreekt het gemeenten aan zeggenschap en grip voor de (bedrijfsmatige) keuzes die de aanbieders maken die mede leiden tot dreigende continuïteitsproblemen. In de doorontwikkeling is dit niet houdbaar en wordt dus breder gekeken naar VWS als stelselverantwoordelijke en naar aanbieders voor hun rolinvulling. Tot slot wordt in het rapport van de Taskforce gezocht naar onderlinge solidariteit, bijvoorbeeld in een waarborgfonds voor en door de sector.

Hoe verder?

Het proces van de Taskforce heeft laten zien dat de Limburgse jeugdzorgregio's veel overlap kennen op inhoud en inrichting (zorgaanbieders etc.) en dat er mogelijk kansen liggen in intensievere samenwerking die kunnen leiden tot een robuuster zorglandschap. De uitkomsten van de Taskforce geven voldoende aanleiding voor een (nog) intensievere samenwerking omdat het rapport laat zien dat er op verschillende manieren verwevenheid is tussen de jeugdzorgregio's in Limburg.

In het vervolgproces naar het beter inrichten van het jeugdzorglandschap betrekken we uiteraard ook de lessen die we leerden in de specifieke casussen in Limburg en uiteraard het onlangs, op landelijk niveau, uitgebrachte rapport van de deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd¹. De reactie van het Rijk op dit rapport wordt medio maart verwacht. Deze reactie zal naar verwachting meer duidelijkheid geven over de structurele verhoudingen tussen Rijk en gemeenten.

De jeugdzorgregio Zuid-Limburg heeft het rapport in het bestuurlijk jeugd overleg (G16) besproken. Het perspectief op de diverse knelpunten met jeugdhulpaanbieders, waaronder de Mutsaersstichting voor de Zuid Limburgse gemeenten zal nog tot een vervolg moeten gaan leiden.

Ten aanzien van het vervolg op het rapport van de Taskforce zullen vanuit de verschillende jeugdzorgregio's bestuurlijke kartrekkers worden aangewezen om gezamenlijk het vervolgproces te gaan inrichten en zal worden gewerkt aan het formuleren van een passende opdracht voor deze kartrekkers. Daarbij zal ook worden gekeken in hoeverre de uitwerking passend is binnen de kaders van de gemeenteraad en waar we mogelijk ook voor besluitvorming terugkomen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Maasgouw,

De secretaris,

De burgemeester,

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider

¹ <https://vng.nl/sites/default/files/2025-01/advies-deskundigencommissie-hervormingsagenda-jeugd.pdf>